

Behalve de walvissen waren deze middag ook bijzondere vogels te zien. Grappig was om tweemaal een Steenloper langs de boot te zien vliegen. De vogel heeft waarschijnlijk een stukje terug gelift met de naar het noorden varende boot, niet zo handig als je op weg bent naar het zuiden. Ornithologische hoogtepunten waren enkele Kuhls Pijlstormvogels en zelfs een paar Kleine Pijlstormvogels. Deze laatste soort werd helaas door maar enkele leden van ons gezelschap gezien. Aan het einde van de middag kwamen grote groepen Grote Pijlen in beeld. Eenmaal was zelfs een groep van zo'n 250 Grote Pijlen te zien die op het zeewateroppervlak aan het uitrusten waren. In het late avondlicht deden meerdere exemplaren hun best het ook de fotografen naar de zin te maken.

Helaas werd het om acht uur donker want we zaten nu overduidelijk in een erg goed gebied. Na het eten in het zelfbedieningsrestaurant van de boot bleven we die avond wat langer dan gebruikelijk napraten in de bar, nog nagenietend van de vele walvissen en bijzondere vogels.

Het Kanaal De volgende ochtend werden we wakker in een grijs en mistig Kanaal. Er was dus tijd om eens rustig te ontbijten terwijl de mist langzaam optrok. Op enkele Jan-van-genten na werd er de eerste uren van de dag nauwelijks iets gezien. Na 10 uur werd het beter.

Jan-van-genten waren het talrijkst. Leuk waren ook enkele Bruinvissen die langs de boot zwommen. Deze kleine dolfijn wordt de laatste jaren steeds vaker in Nederland gezien, maar voor onze trip was het een nieuwe walvisachtige. Volgens de wildlife manager waren er zelfs vier groepjes te zien. Krenten in de pap waren nog een langs vliegende Papegaaiduiker en een door Willem ontdekte Zeekoet die vlak langs de boot zwom. Bij vissersboten waren enkele malen kleine groepjes Stormvogeltjes te zien. Wat zijn dat toch een kleine vogels!

's Middags vloog een Boerenzwaluw even naast de boot. Behalve deze zwaluw werden verder geen zangvogels aan dek gezien. De omstandigheden voor trek waren op deze trip blijkbaar niet zo best. Op andere reizen van de Pride of Bilbao zijn diverse soorten zangvogels op de boot geland, en in principe kunnen de gekste vogels worden gezien. Zeer spectaculair is de foto met een Maskergent op de Pride of Bilbao die nog niet zo lang geleden is genomen (een nieuwe WP-soort?).

Vissen werden maar weinig door ons gezien. Wel werden door een paar mensen een Maanvis en enkele Vliegende Vissen gespot.

Met ruim een uur vertraging kwamen we om een uur of zes aan in de haven van Portsmouth. Vanaf de boot konden we de baai van Portsmouth goed bekijken. Hier en daar waren enkele slikplaten te zien. Grote delen van de baai zijn echter verpest door jachthavens en ligplaatsen van plezierboten. Op de valreep werd nog een Kleine Zilverreiger in de haven ontdekt.

Terugreis Moe maar voldaan scheepten we uit en zochten de auto's in de parkeergarage op. De rit naar Dover verliep voorspoedig. In Dover moesten we een uurtje wachten. De tijd werd benut om een patatje te eten. Op de terugweg verder geen bijzonderheden. Hoogtepunt was een Kerkuil om een uur of drie 's nachts die in de berm van de snelweg ter hoogte van Breda aan het jagen was. Om een uur of vijf terug in Amsterdam, door Auke voor de deur afgezet. Even slapen en om acht uur begon weer het gewone leven: mijn dochter naar school brengen.

Literatuur

Del Hoyo, J., Elliott, A. & Sargatal J. 1992. Handbook of the birds of the world, Vol. I, Lynx Edicions, Barcelona.

Diemerpark: de oude parel in een nieuw jasje

Merijn van Leeuwen

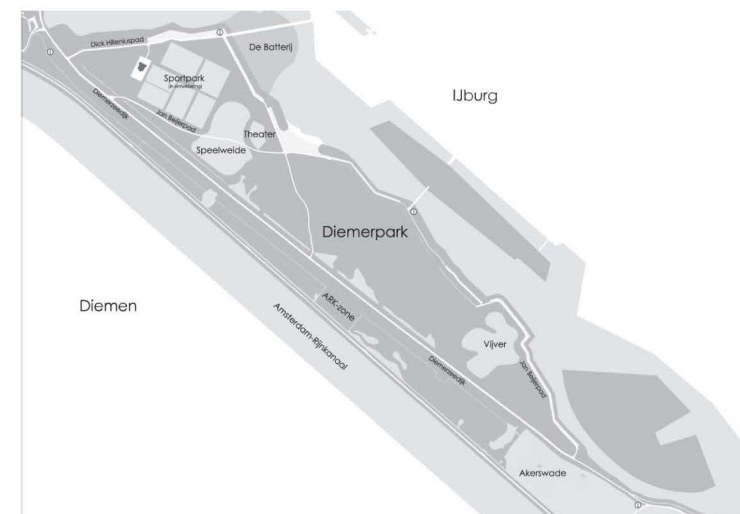
Sinds een jaar of drie heeft Amsterdam er een park bij. Of liever, na een flinke ingreep krijgt de Oude Diemerzeedijk weer de kans een beetje van zijn elan terug te winnen. Als beheerder van het nieuwe Diemerpark heb ik van dichtbij mee kunnen maken hoe de planten en dieren, na de jaren van werkzaamheden aan de gifsanering, langzaam weer uit hun schulp kropen en een grotendeels veranderd gebied opnieuw verkennen. Een oude parel in een nieuw jasje.

Vroeger De eerste berichten over het Diemerzeedijkgebied gaan terug tot de twaalfde eeuw. De dijk beschermde het achterland tegen de Zuiderzee. In de Gouden Eeuw stonden in het rietland De Batterij kanonnen ter bescherming van de Amsterdamse haven en voeren de galjoenen af en aan. Ondertussen ontstonden buitendijkse kwelders met kleine strandjes, waar mensen tot halverwege de twintigste eeuw even ontsnapt aan het leven in de grote stad.

Vanaf 1950 werd het gebied gebruikt als stortplaats. Eerst alleen huisafval, maar al snel werden ook grote hoeveelheden industrieel afval aangevoerd en ontstond een van de grootste afval- en gifbelten van ons land. Toen in 1980 het gebied onder een groeiend milieubewustzijn gesloten werd, kon de natuur zich bij afwezigheid van mensen en bedrijvigheid uitstekend ontwikkelen.

In 1997 werd besloten tot de aanleg van IJburg. Tegelijk werd duidelijk dat de nieuwe stadswijk niet vlak naast een grote vervuilinglocatie kon liggen. Het gebied moest dus gesaneerd worden. Grappig was dat het enige protest hiertegen kwam vanuit natuurbeschermers van het eerste uur.

Wat bleek: in al die jaren rust had zich, ondanks alle vervuiling, een natuurgebied ontwikkeld dat vol zat met Ringslangen, enorme dichtheden aan zangvogels en veel andere bijzondere soorten.

De opgave voor de ontwerpers was dus lastig: niet alleen moest het nieuwe park voor IJburg verruizen op een oude stort, ook moest ervoor gezorgd worden dat de natuur na de werkzaamheden weer zoveel mogelijk de kans kreeg.

Inrichting en beheer Uiteindelijk is 54 van de 85 hectare ingepakt in een grote omgekeerde doos van beton en trisoplast (een soort vijfverplastic). Daar bovenop is een laag zand en andere grondsoorten aangebracht en zijn een aantal heuvels opgenomen, om het 'oude karakter van het gebied' terug te brengen. Terwijl men vanaf het beheergebouw van Waternet continu in de gaten houdt wat er in de doos gebeurt, is er bovenop ruimte voor andere zaken: in het westelijke deel ligt een groot recreatieveld, en als de grond tot rust is gekomen, zullen er voetbal- en hockeyvelden komen. In het middengedeelte is plaats voor de ontdekkende en picknickende mens, maar ook voor een afwisseling van bloemrijke weides, bosjes en ruigtes. In het oosten van het park mag de ruigste natuur ontstaan, met wat meer stekelstruiken en zoveel mogelijk ruigte. De ARK-zone, waar maar weinig vervuiling werd gevonden, geeft een aardig beeld van hoe het gebied er vroeger uitzag: veel wilgenbroekbos, prachtige rietvelden en plasjes. Hier is weinig gebeurd, al is er een strook wilgen gekapt, zijn wat extra waterpartijen gegraven en is een oeverwaluwand aangelegd. Het laatste stukje, rond de Nesciobrug, moet in 2007 ingericht worden, met meer water en hopelijk een ijsvogelwand.

Tot slot nog de IJsselmeeroever: behalve de oude Batterij heeft deze zich weer helemaal moeten herstellen tot een brede kraag van riet en fonteinkruiden in het water.

Sinds het beheer van het Diemerpark in 2004 in handen kwam van stadsdeel Zeeburg, hebben we geprobeerd de natuur in het park zoveel mogelijk tot ontwikkeling te laten komen. Eigenlijk is dit niet zo moeilijk: je kijkt eerst wat voor planten en dieren er voor (zouden moeten) komen, en dan zoek je in wat boekjes op wat die planten en dieren het prettigst vinden om in leven.

Het resultaat is dat er delen zijn die twee keer per jaar, een keer in de vijf jaar of helemaal nooit gemaaid worden. Hierbij is er als het goed is altijd een corridor van hoog gras aanwezig, zodat die muis ongezien van de ene naar de andere kant kan komen. De afgelopen jaren zijn bijna 15.000 struiken aangeplant in het parkdeel, om voor meer nest- en schuilgelegenheid voor dieren te zorgen. Hierbij is gekozen voor inheemse soorten die belangrijk zijn voor vogels en insecten. Denk dan aan bijvoorbeeld Eenstijlige Meidoorn, Vlier, Wilde Liguster, Vogelkers, Vuilboom en Sleedoorn. Het westelijke deel is bovendien ingezaaid met bloemrijke kruiden. Helaas niet alleen soorten uit de regio, maar toegegeven, het resultaat is erg mooi en vol met insecten. Het streefbeeld kan mijn inziens vergeleken worden met de Kennemerduinen: kleine heuvels, schraal grasland en afwisseling van bosjes.

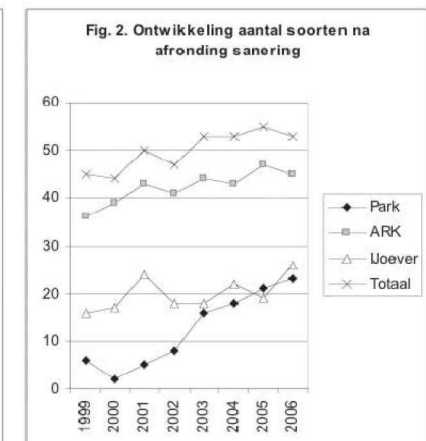
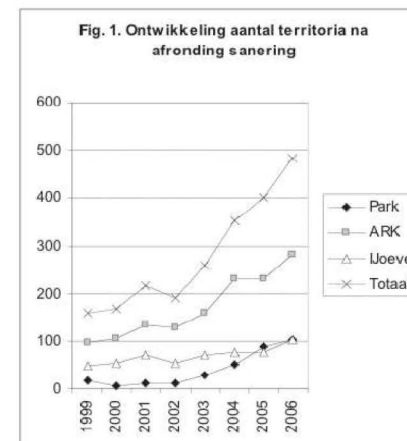
In de ARK-zone wordt geprobeerd de huidige afwisseling in stand te houden. Dit betekent wel dat er vaak wilgen moeten worden gestoken tegen de verbossing, en dat de sloten (gefaseerd) geschoond worden. In 2004 is het water afgesloten van het kanaal en kan het dus een natuurlijk waterpeil volgen. Ook zijn enkele honderden Karpers en Brasems weggevangen, om het doorzicht van het water te verbeteren.

De vogels Tja, en hoe reageren die dieren en in het bijzonder de vogels daar dan op? Voor de vogelwaarden van voor de sanering, en die van de jaren 1998 tot 2003 verwijs ik graag naar het artikel van Martin Melchers (De Gierzwaluw, jg. 42 (1), 2004). Ik zal me richten op de periode van de openstelling voor het publiek, maart 2004 tot heden.

Broedvogels In de jaren 2004 tot en met 2006 zijn de vogels geïnventariseerd volgens de BMP-A methode van SOVON. In de periode maart tot en met juli zijn 7 tot 8 ronden gelopen, inclusief 1 à 2 in de

Tabel 1. Broedvogels in het Diemerpark in 2004-2006. In totaal zijn 339 (2004) tot maximaal 487 (2006) territoria vastgesteld verdeeld over jaarlijks 49 tot 57 soorten. Soorten van de Rode Lijst zijn vet gedrukt. Aantallen met een vraagteken geven aan dat de soort tijdens de inventarisatierondes niet werd gezien, maar wel regelmatig daarbuiten (en dus dat broeden waarschijnlijk is), of dat de soort wel afdoende werd gezien in de inventarisatierondes, maar broeden onwaarschijnlijk leek.

	2004	2005	2006		2004	2005	2006
Knobbelzwaan	1	2	1	Roodborst	1	-	-
Grauwe Gans	1	4	5	Nachtegaal	2	4	4
Bergeend	1	1	3	Blauwborst	13	14	14
Nijlgans	1?	1	2	Merel	6	11	9
Kuifeend	10	12	6	Zanglijster	2	2-3	5
Krakeend	11	4	9	Sprinkhaanzanger	5	14	11
Slobeend	-	1?	-	Snor	-	1	1?
Wilde Eend	8	15	18	Spotvogel	-	-	4
Soepeend	1	-	-	Bosrietzanger	12	13	17
Fazant	5	6	5	Kleine Kalkiet	52	57	53
Dodaars	-	4	5	Rietzanger	6	11	17
Fuut	6	5	8	Grasmus	30	26	33
Roerdomp	-	-	1	Tuinfluitsier	14	8	20
Bruine Kiekendief	-	1	-	Zwartkop	6	11	11
Builzard	1	1	-	Tijftaf	17	9	14
Torenvalk	1	1	1?	Fitis	18	25	33
Wateraal	4	3	2	Baardman	1?	-	-
Waterhoen	1	1	3	Startmees	1	1	1?
Meerkoet	11	19	29	Matkop	2-3	3	3
Kluut	1	1?	-	Pimpelmees	2	4	13
Scholekster	1	1?	3?	Koolmees	5	9	9
Kievit	1	-	-	Boomkruiper	2	3	3
Tureluur	2	-	1?	Buidelmees	-	1?	-
Holenduif	2	1	1	Gaal	2	2	1
Houtduif	4	2-3	3	Ekster	2	4	4
Turkse Tortel	-	-	1	Zwarte Kraai	6	6	10
Koekoek	3	4	4	Spreeuw	1?	2	3
IJsvogel	1?	2	2	Vink	3	1	0-2
Grote Bonte Specht	2	2	3	Groenling	3	1	4
Graspieper	-	1?	1?	Putter	3	5	6
Witte Kwikstaart	2-3	2	2	Kneu	4-7	8	9
Winterkoning	20	19	24	Rietgors	21	23	23
Heggenmus	9	6	8				

avonduren. Jaarlijks zijn in totaal 349 (2004) tot 487 (2006) territoria vastgesteld, verdeeld over in totaal 62 soorten. In tabel 1 staat het complete overzicht. Als we kijken naar de ontwikkelingen van het aantal territoria in het Diemerpark sinds de afronding van de werkzaamheden, dan kunnen we een spectaculair herstel zien (figuur 1). Bijzonder is dat de grootste groei niet plaatsvindt in de 'nieuwe delen' van het park, maar in de grotendeels gespaarde ARK-zone. Blijkbaar reageren de vogels daar goed op de teruggekeerde rust en de genomen beheer- en inrichtingsmaatregelen. Ook als we kijken naar de ontwikkelingen in de soortenaantallen (figuur 2), dan zien we dat de rijkdom in alle drie de deelgebieden toeneemt. Het parkdeel laat hier de duidelijkste stijging zien: nadat eerst de Blauwborst, Wilde Eend en Kleine Karekiet het riet rond de wadi's veroverden, zijn er met de ruigteontwikkeling nu ook Kneuen, Sprinkhaanzangers en de eerste Fitissen komen wonen. De rietkraag rond de wateren is inmiddels zo breed geworden, dat de Dodaars (5 paar) zich er prima thuis voelt.

Maar liefst 8 (mogelijk 10) soorten van de Rode Lijst zijn broedend vastgesteld. Vooral het broeden van een paartje Roerdomp in 2006 in de ARK-zone is bijzonder, omdat het vorig jaar waarschijnlijk het enige broedgeval binnen de grenzen van de gemeente Amsterdam betrof.

Het aantal territoria van Rode Lijstsoorten nemen toe of zijn op zijn minst stabiel en deze soorten lijken dus goed te reageren op de ontwikkelingen in en het beheer van het park. Alleen de Tureluur, een soort van open slik en weiden, zal naar verwachting uit het park verdwijnen.

Niet-bedreigde broedvogels die bijzonder zijn voor Amsterdam zijn Kluit, Kleine Plevier, IJsvogel (2 paar), Blauwborst (14 paar) en Baardman. Een mannetje Buidelmee, dat in 2005 een nest bouwde bij Akkerswade bleef helaas alleen.

Tabel 2. Wintervogels in het Diemerpark en directe omgeving in december 2004 en januari 2005. Gegeven zijn de gemiddelde aantallen waargenomen gedurende drie punt-transect-tellingen. Zowel overvliegende als zittende vogels worden geteld. Per keer zijn ongeveer 1600 vogels geteld, verdeeld over in totaal 66 soorten.

Knobbelzwaan	12	Waterhoen	2	Kramsvogel	2
Kleine Zwaan	1	Meerkoet	276	Goudhaan	<1
Grauwe Gans	69	Scholekster	1	Baardman	1
Bergeend	6	Goudplevier	4	Staartmees	5
Tafeleend	47	Watersnip	1	Matkop	1
Kuifeend	177	Kokmeeuw	428	Pimpelmees	12
Grote Zaagbek	<1	Stormmeeuw	29	Koolmees	14
Krakeend	125	Zilvermeeuw	21	Boomkruiper	1
Smient	<1	Grote Mantelmeeuw	6	Gaai	1
Slobeend	2	Holenduif	36	Ekster	12
Wilde Eend	68	Houtduif	6	Zwarte Kraai	26
Pijlstaart	<1	Turkse Tortel	17	Spreeuw	45
Wintertaling	13	Veldleeuwerik	1	Huisemus	13
Dodaars	5	Graspieper	29	Vink	5
Fuut	5	Waterpieper	<1	Groenling	6
Aalscholver	9	Witte Kwikstaart	<1	Kneu	12
Blauwe Reiger	4	Winterkoning	9	Goudvink	1
Blauwe Kiekendief	<1	Heggenmus	5	Rietgors	<1
Sperwer	<1	Roodborst	8	Nijlgans	1
Buizerd	1	Roodborsttapuit	<1	Fazant	1
Torenvalk	5	Merel	1	Stadsduif	2
Waterral	2				

	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aantal territoria	722	158	166	215	191	258	349-358	396-403	478-488
Aantal soorten	47	42	42	47	45	51	52-56	52-57	49-55

Wintervogels Op 6 en 20 december 2004 en 17 januari 2005 heb ik een punt-transect-telling uitgevoerd om een beeld te krijgen van de wintervogels in het park. Door zowel overvliegende als rustende vogels te tellen vanaf 20 vooraf vastgestelde punten zijn per keer ongeveer 1600 vogels waargenomen (zie tabel 2 voor een overzicht van de resultaten). Het aantal soorten dat werd waargenomen per telling varieerde van 44 tot 50, waarbij de drie meest algemene soorten, Kokmeeuw, Meerkoet en Kuifeend, meer dan de helft van het aantal individuen voor hun rekening namen. Bijzondere soorten die door hun verborgen leefgedrag niet zijn waargenomen tijdens de tellingen, maar waarschijnlijk wel met een of enkele individuen in het park overwinteren zijn onder andere Roerdomp en Houtsnip. Helaas ben ik in de winters erna niet meer tot extra tellingen gekomen, maar het lijkt erop dat met het verbeteren van het doorzicht en de hoeveelheid waterplanten in het water rond het park de aantallen eenden zijn toegenomen.

Trekvogels Voor vogels die in de herfst vanuit het noorden, via de Flevolandse IJsselmeerkust naar het zuiden vliegen ligt het Diemerpark redelijk op de route. Sommige vogels, zoals verschillende soorten ganzen, worden alleen overvliegend gezien, maar veel andere gebruiken de ruigten en afwisseling van het park om even uit te rusten en krachten op te doen. Zo zijn er groepen van tientallen Putters, Kneuen en Graspiepers te verwachten die zich voeden met zaden en insecten in de ruigte van het parkgedeelte en kan het er wemelen van de Koperwieken en Zanglijsters. Ook de wateren in en om het park zijn populair. Zo komt elke augustus een groepje Lepelaars gewoontegetrouw slapen in de vijver en zijn er regelmatig Krooneenden te vinden.

Wanneer veel algemenere soorten het Diemerpark weten te vinden, is de kans op de ontdekking van iets zeldzamers ook groter. In de drie jaar sinds de opening bleek het Diemerpark een goede plek om op zoek te gaan naar bijzondere soorten. Zo zijn Beflijsters en Visarenden jaarlijks aanwezig, en werden soorten als Zwarte Wouw, Kraanvogel, Draaihals, Grote Pieper en Europese Kanarie gezien. De waarnemingen van Roodmus, Cetti's Zanger en Roodkopklauwier waren zelfs zo bijzonder dat tientallen mensen het park speciaal voor deze vogels zijn komen bezoeken.

In totaal zijn sinds de opening in 2004 181 soorten vogels waargenomen in het Diemerpark, en worden jaarlijks meer dan 150 soorten gevonden. In tabel 4 kun je de gehele lijst vinden; ik ben natuurlijk altijd nieuwsgierig naar aanvullingen!

Trends en potentie Zoals gezegd was het Diemerzeedijkgebied wellicht het gebied met de hoogste broedvogeldichtheid van Amsterdam. Tijdens en vlak na de sanering was de broedvogelpopulatie vrijwel weggevaagd en beperkt tot de buitenste randen van het park. De laatste paar jaren is er echter een duidelijk herstel te zien, zoals te zien is in tabel 3 en eerdere figuren. In 2006 kwamen ongeveer 485 paartjes tot broeden in het Diemerpark, ongeveer 66% van het aantal van vlak voor de sanering. Als men kijkt naar de soorten, dan kan men zeggen dat het dichtgroeien van de vegetatie ten koste is gegaan van grondbroeders als Kluit, Tureluur en Kievit, en gunstig was voor zangvogels. Ten opzichte van voor de sanering zijn er nauwelijks nog soorten die ontbreken en er is zelfs een aantal soorten teruggekeerd, die al lange tijd niet hadden gebroed in het gebied. Mooie voorbeelden hiervan zijn Roerdomp en Bruine Kiekendief.

Gezegd moet worden dat in 2006 geen enkele van de roofvogels jongen heeft groot gebracht. Wellicht

dat de muizenexplosie, die ontstond vlak na de sanering, is ingestort en hebben roofvogels nu meer moeite met het vinden van voedsel. Ook het toenemend aantal bezoekers kan debet zijn aan de broedrust van deze soorten.

Als de vegetatie van het park meer tot wasdom komt, zal de broedvogelpopulatie naar verwachting nog flink uitbreiden, waarbij vooral soorten van struikvegetaties als Grasmus, Tuinfluiter, Bosrietzanger en Fitis het goed zullen doen. Doordat besdragende struiken zijn gepland, zal de aantrekkingskracht van het park in de winter toenemen voor onder andere lijsterachtigen.

Ondanks dat de fonteinkruidvegetaties zich verder zullen ontwikkelen, zullen de wateren rond het park in de toekomst waarschijnlijk minder belangrijk voor watervogels worden. Dit door de toenemende woon- en waterrecreatiedruk vanuit IJburg. Behalve in de broedvogelinventarisaties zal dit ook te merken zijn in het aantal overwinterende eenden in het park. Het voorkomen van de kritische moerasvogels is waarschijnlijk te danken aan de creatie van een natuurlijk waterpeil en het in stand houden van overjarige maar vitale en ontoegankelijke rietvelden. Hun toekomst in het park hangt sterk af van de continuïering en waar mogelijk verbetering van deze maatregelen.

Conclusies Het Diemerpark lijkt in rap tempo veel van de oude glorie terug te krijgen. Natuurlijk, de broedvogeldichtheid is nog maar op tweederde van wat het ooit geweest is. Maar de soortdiversiteit is wel al op het oude niveau, en met het ouder worden van de struiken zal ook het aantal territoria nog dicht in de buurt van recordjaar 1997 komen.

Ook als we kijken naar andere diergroepen, dan zien we een behoorlijke herstelkracht. Zo is de populatie Ringslang langzaam herstellende en leven er weer 150 tot 200 exemplaren in het park. Verder zijn er al 12 muizen soorten gevonden, een grote populatie Rugstreeppadden, 19 soorten libellen en evenzoveel soorten dagvlinders en 6 tot 7 soorten vleermuizen, waaronder de zeldzame Tweekleurige en Meervleermuizen. Tot slot blijkt het Diemerpark, met zijn afwisseling aan habitats, leefgebied te zijn voor een voor Laag-Nederland ongekende diversiteit aan wilde bijen. Maar liefst 50 soorten zijn hier in één seizoen gevonden en men verwacht de komende jaren nog 20 tot 30 extra soorten te vinden. De enige diersoorten die niet meer terug zijn gevonden na de sanering zijn Haas en Ree.

De komende jaren zal er dus nog veel spannends te beleven zijn in het Diemerpark. De toenemende drukte - IJburg wordt volgebouwd en de rest van Amsterdam en Diemen zullen het park steeds meer ontdekken - zullen voor een grote recreatiedruk zorgen. En waar mensen gaan, zijn ook honden te vinden. Vooral loslopende exemplaren zorgen, zoals jullie weten, voor grote overlast bij vogels en andere dieren. Behalve een kleine zone is het daarom verboden om in het park met je hond los te lopen. Ik roep iedereen op om bij elke waargenomen overtreding de Milieupolitie van Zeeburg te bellen (0800-ZEEBURG). Ook al kunnen zij er niet telkens op tijd bij zijn: bij genoeg meldingen zullen ze extra tijd in het Diemerpark doorbrengen.

Literatuur Melchers, M. 2004. Broedvogelinventarisatie Diemerzeedijk 1995-2003. De Gierzwaluw jg. 42 (1): p. 14-19.

Van Leeuwen, M. 2006. Diemerpark. In: Bruin, E. de, J. Louwe Kooijmans & G. Timmermans (red.), 2006. Vogelen in Amsterdam. KNNV, afdeling Amsterdam & Vogelwerkgroep Amsterdam.

Weitjens, J. en M. Melchers 2004. Diemerzeedijk zand erover. Uitgeverij Bas Lubberhuizen, Amsterdam.

Tabel 4. Vogels van het Diemerpark 2004-2006

Sinds de opening in maart 2004 zijn 181 vogelsoorten waargenomen in het Diemerpark (de meeste in 2005: 153; 149 in 2006 en 143 in 2004).

	04	05	06		04	05	06		04	05	06
Knobbelzwaan	B	B	B	Watersnip	X	X	X	Merel	B	B	B
Kleine Zwaan	X	X	X	Houtsnip	X	X		Kramsvogel	X	X	X
Sneeuwgans	O			Grutto	X	O	O	Zanglijster	B	B	B
Kleine Rietgans	O	O	O	Regenwulp	X	O	O	Koperwiek	X	X	X
Grauwe Gans	B	B	B	Wulp	O	O	O	Grote Lijster	X	O	O
Kolgans	O	O	O	Zwarte Ruiter	X	O		Cetti's Zanger		X	
Brandgans	O	O	O	Tureluur	B	X	X	Sprinkhaanzanger	B	B	B
Rotgans	O			Groenpootruiter	X	X	X	Snor	X	B	B?
Casarca		X		Witgat	X	X	X	Spotvogel	X	X	B
Bergeend	B	B	B	Bosruiter	X			Bosrietzanger	B	B	B
Krooneend	X	X	X	Oeverloper	X	X	X	Kleine Karekiet	B	B	B
Tafeleend	X	X	X	Zwartkopmeeuw		O	O	Rietzanger	B	B	B
Kuifeend	B	B	B	Kokmeeuw	X	X	X	Braamsluiper	X		X
Eider	X			Stormmeeuw	X	X	X	Grasmus	B	B	B
Nonnetje		X	X	Zilvermeeuw	X	X	X	Tuinfluiter	B	B	B
Birduiker	X	X	X	Kleine Mantelmeeuw	X	X	X	Zwartkop	B	B	B
Grote Zaagbek		X	X	Geelpootmeeuw			X	Tijftjaf	B	B	B
Krakeend	B	B	B	Pontische Meeuw			X	Fitis	B	B	B
Smient	X	X	X	Grote Mantelmeeuw	X	X	X	Goudhaan	X	X	
Slobeend	X	B?	X	Grote Stern	O			Grauwe Vliegenvanger			X
Wilde Eend	B	B	X	Visdief	X	X	X	Baardman	B	B	X
Pijlstaart	X	X	X	Holenduif	B	B	X	Startaar	B	B	B
Zomertaling			X	Houtduif	B	B	X	Matkop	B	B	B
Wintertaling	X	X	X	Turkse Tortel	O	O	B	Zwarte Mees		X	
Dodaars	X	B	B	Zomertortel	O			Pimpelmeeus	B	B	B
Fuut	B	B	B	Koekoek	B	B	B	Koolmees	B	B	B
Kuifduiker	X			Bosuif		X		Boomkruiper	B	B	B
Geoorde Fuut			X	Ransuil	X	X		Buidelmeeus	X	B?	X
Aalscholver	X	X	X	Gierzwaluw	X	X	X	Roodkopklauwier			X
Roerdomp	X	X	B	IJsvogel	B?	B	B	Gaai	B	B	B
Grote Zilverreiger		O	O	Draaihals		X		Ekster	B	B	B
Blauwe Reiger	X	X	X	Groene Specht			X	Kauw	X	X	X
Purperreiger	X		O	Grote Bonte Specht	B	B	B	Roek		O	X
Ooievaar		O	X	Kleine Bonte Specht		X		Zwarte Kraai	B	B	B
Lepelaar	X	X	X	Boomleeuwerik			X	Spreeuw	B?	B	B
Wespendief		O	O	Veldleeuwerik	X	X	X	Huismus	X	X	X
Zwarte Wouw	O			Oeverzwaluw	X	X	X	Ringmus	X		X
Bruine Kiekendief	X	B	X	Boerenzwaluw	X	X	X	Vink	B	B?	X
Blauwe Kiekendief	X	X	O	Huiszwaluw	X	X	X	Keep	O	O	X
Havik	X	X	X	Grote Pieper		X	O	Europese Kanarie		X	
Sperwer	X	X	X	Boompieper	O	X	X	Groenling	B	B	B
Buizerd	B	B	X	Graspieper	X	B?	B?	Putter	B	B	B
Visarend	X	X	X	Waterpieper	X	X	X	Sijs	X	X	X
Torenvalk	B	B	X	Oeverpieper			O	Kneu	B	B	B
Smelleken	X	X	O	Engelse Kwikstaart		X		Kleine Barmsijs	X	X	X
Boomvalk	X	X	X	Gele Kwikstaart		X	X	Grote Barmsijs		X	X
Slechtvalk	X	X	X	Noordse Kwikstaart		X		Kruisbek		O	O
Wateral	B	B	B	Grote Gele Kwikstaart	X	X	X	Roodmus	X		
Waterhoen	B	B	B	Witte Kwikstaart	B	B	B	Goudvink		X	O
Meerkoet	B	B	B	Rouwkwikstaart		X		Appelvink		X	
Kraanvogel		O		Pestvogel	X			IJsgors			O
Scholekster	B	B?	B?	Winterkoning	B	B	B	Sneeuwgors	X		
Kluut	B	B?	X	Heggenmus	B	B	B	Geelgors	X		O
Kleine Plevier	B	X		Roodborst	B	B	X	Rietgors	B	B	B
Bontbekplevier	X		O	Nachtegaal	B	B	B	Zwarte Zwaan		X	
Goudplevier		O	O	Blauwborst	B	B	B	Nijlgans	B?	B?	B
Zilverplevier	O		O	Zwarte Roodstaart	X	X		Fazant	B	B	B
Kievit	B	X	X	Paapje	X	X	X	Stadsduif	X	X	X
Temmincks Strandloper	X			Roodborsttapuit	X	X	X	Halsbandparkiet	X	X	X
Bonte Strandloper		X		Tapuit	X	X	X				
Bokje	X	X	X	Belfijster	X	X	X				

Vet = (mogelijk) broedvogel en op de Rode Lijst
B = broedvogel

Cursief = zeldzame of schaarse soort (volgens SOVON-BSP);
O = alleen overvliegend waargenomen.